

Embryo's voor ivf-onderzoek? Katholieke vraagtekens bij voorstel van D66 en VVD

Katholiek Nieuwsblad, 9 mei 2023

door Luuk van den Einden

D66 en VVD willen de Embryowet uitbreiden om het kweken van embryo's voor onderzoek mogelijk te maken. De partijen zien daarin kansen om ivf-trajecten te verbeteren en onderzoek te doen naar erfelijke ziektes. Moraaltheoloog Ward Biemans ziet weinig heil in het plan: "Daarmee wordt menselijk leven vernietigd."

Jan Paternotte, fractievoorzitter van D66, zette de plannen van zijn partij uiteen in de Op1-uitzending van 8 mei. "Behandelingen kunnen op die manier beter of veiliger gemaakt worden", zegt hij. Hij doelt dan met name op ivf-behandelingen. "Met name voor de vrouw is zo'n traject nu een hele zware fysieke belasting."

Bij in-vitrofertilisatie wordt een eikel buiten het lichaam van de moeder bevrucht in een laboratorium. Slechts een op de vier pogingen slaagt bij die behandeling. Om dat te verbeteren, is volgens Paternotte "onderzoek in de allereerste dagen, waarin de eerste celdelingen ontstaan bij zo'n embryo, hard nodig. Dat kan nu niet".

'Gezondheid verbeteren'

In Nederland is het momenteel niet toegestaan om embryo's specifiek voor onderzoeksdoeleinden te kweken. Onderzoek op embryo's die bij een ivf-traject ongebruikt blijven, is wel mogelijk, maar omdat die vaak al iets verder in hun ontwikkeling zijn, zijn die niet ideaal voor onderzoek, aldus Paternotte.

Volgens VVD-fractievoorzitter Sophie Hermans biedt onderzoek met gekweekte embryo's ook mogelijkheden om onderzoek te doen naar erfelijke ziektes. "Met ons voorstel willen we mogelijk maken om in die vroegste ontwikkelingsfase van een embryo goed te kunnen kijken wat er gebeurt, om daarmee de gezondheid van ons allemaal later te kunnen verbeteren", legt ze bij Op1 aan tafel uit.

Vraagtekens

Moraaltheoloog Ward Biemans plaatst vraagtekens bij het initiatief van de beide partijen. "Het probleem bij ivf is de omgang met zogenaamde restembryo's; dat is de reden waarom de Kerk daar niet achter staat", legt hij uit. "Op het moment dat die restembryo's niet meer gebruikt worden, bijvoorbeeld wanneer de vrouw zich niet meer in een vruchtbare levensfase bevindt, worden ze voor onderzoek gebruikt of vernietigd."

"Daarmee wordt dus menselijk leven vernietigd", vervolgt hij; "daar is de Kerk op tegen. Er zijn overigens ook verschillende EU-landen die het embryonaal onderzoek helemaal verbieden, zoals Duitsland, Italië, Oostenrijk en Portugal."

Biemans wil wel benadrukken dat de Kerk geen onderscheid maakt tussen kinderen die uit een ivf-traject geboren worden en kinderen die op natuurlijke wijze op de wereld zijn gekomen. "Die kinderen worden natuurlijk met liefde omringd en kunnen volledig aan het kerkelijk leven deelnemen."

Alternatieven

Voor het streven om embryo's in te zetten bij onderzoek naar erfelijke ziektes, ziet Biemans alternatieven. "Voor onderzoek naar ziektes is bijvoorbeeld ook onderzoek met stamcellen van volwassen donoren mogelijk, of het gebruik van kunstmatige, embryo-achtige celstructuren", zegt hij. "Daarbij moet je wel goed blijven kijken naar mogelijke risico's, op dit gebied is nog veel onbekend."

Voorlopig bevindt het initiatief van D66 en de VVD zich nog in een primair stadium. Na 20 juni zal het voorstel bij de Raad van State worden ingediend. Als de initiatiefwet klaar is, wordt deze aan de Tweede Kamer voorgelegd ter bespreking. Daar is te verwachten dat in ieder geval coalitiepartner CU zich tegen doorvoering van het initiatief zal verzetten.